

Natuurtoets

Ontwikkeling Resort Bad Hindeloopen

projectnummer 0472621.100
definitief
1 juli 2022

Natuurtoets

projectnummer 0472621.100

definitief

Auteur

[REDACTED]

Opdrachtgever

Europarcs Hindeloopen B.V.
Schuilenburg 2
8713 JT HINDELOOPEN

Antea Group is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus

De informatie in voorliggende rapportage is (deels) afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

Gecontroleerd:

[REDACTED]

datum

01-07-2022

beschrijving

definitief

vrijgave

[REDACTED]

Inhoudsopgave

Natuurtoets	3
1 Inleiding	1
1.1 Aanleiding & planvoornemen	1
1.2 Projectvoornemen	1
1.2.1 Planning werkzaamheden	4
1.3 Leeswijzer	4
2 Effectbeschrijving en -beoordeling	5
2.1 Gebiedsbeschrijving: resultaat terreinbezoek	5
2.2 Effectenbepaling voornemen	7
2.3 Soortbescherming	7
2.3.1 Vogels	7
2.3.2 Zoogdieren – vleermuizen	11
2.3.3 Zoogdieren – overige zoogdieren	12
2.3.4 Amfibieën	13
2.3.5 Reptielen	14
2.3.6 Vissen	14
2.3.7 Insecten	14
2.3.8 Kreeftachtigen en weekdieren	15
2.3.9 Zaadplanten, varens en bladmosse	15
2.3.10 Zorgplicht	15
2.4 Natura 2000	16
2.5 Natuurnetwerk Nederland (NNN)	18
2.6 Overig provinciaal beleid (Provincie Fryslân)	19
2.7 Beschermde houtopstanden Wnb	20
3 Conclusie & advies	21
3.1 Soortbescherming	21
3.2 Natura 2000	23
3.3 NNN	23
Literatuurlijst	24

1 Inleiding

1.1 Aanleiding & planvoornemen

K3H Architecten en adviseurs BV is als initiatiefnemer in opdracht van Europarcs BV voornemens om de campinglocatie Schuilenburg aan het IJsselmeer te Hindeloopen te herontwikkelen tot Resort Bad Hindeloopen.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet rekening worden gehouden met beschermde planten- en diersoorten en met beschermde gebieden. Ontwikkelingen mogen niet zonder meer plaatsvinden indien ze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. Er dient daarom onderzocht te worden of de geplande ontwikkeling negatief effect heeft op beschermde soorten of beschermde gebieden (Wet natuurbescherming en Natuurnetwerk Nederland, eventueel overige kaders). Dit wordt gedaan in een Natuurtoets. In deze rapportage zijn de resultaten van de Natuurtoets beschreven. In dit geval beschrijft deze natuurtoets het onderzoek naar effecten op beschermde soorten en de Ecologische hoofdstructuur en eventueel andere kaders. Deze natuurtoets bevat dus geen voortoets. Deze is beschreven in een separaat document (Antea Group, 2022). Eventuele aan-/ of afwezigheid van stikstofdepositie en mogelijk effecten hiervan worden in de voortoets beschreven.

1.2 Projectvoornemen

De initiatiefnemer is voornemens om op de locatie van de huidige camping Schuilenburg een nieuw resort te realiseren met vakantiewoningen onder de naam Resort Bad Hindeloopen. In Figuur 1.1 is de ligging van het plangebied weergegeven.

Resort Bad Hindeloopen wordt een natuurrecreatiepark, dat met name gericht is op water(sport)liefhebbers. Er is een haven aanwezig, die blijft, en er zijn verschillende wind- en kitesurf gebieden aanwezig nabij de camping.

Het nieuwe resort zal ontwikkeld worden binnen de begrenzing van de huidige camping. Daarnaast zullen er in de bosschage aan de westzijde van het plangebied enkele wandelpaden worden aangelegd en verbeterd. De bosschage als zodanig blijft bestaan. Aan de oostzijde van het terrein wordt gebouwd tot aan de bestaande weg die onderaan de dijk loopt. Vooraf wordt het terrein bouwrijp gemaakt door sloop van de huidige stacaravans, snoeiwerkzaamheden en graafwerkzaamheden.

Er zullen verschillende typen vakantiewoningen gerealiseerd worden. Rond de woningen wordt een glooiend landschap gecreëerd, waarbij inheemse plantensoorten gebruikt zullen worden. In het midden van het resort wordt een lagune aangelegd, waarlangs inheemse oevervegetatie wordt aangeplant. Het uitgangspunt voor deze toetsing is dat het de lagune niet gebruikt zal worden als zwemwater of om in te varen.

Er zal gebruik gemaakt worden van inheemse plantensoorten die passen bij de bestaande natuurwaarden langs de Friese IJsselmeerkust. De soorten die worden gebruikt zijn onder andere eenstijlige meidoorn, wilde liguster, duinriet en duindoorn (Masterplan Hindeloopen, 2021).

Figuur 1.1: Ligging van het plangebied (rood omkaderd). Bron luchtfoto: Street Smart, 2021.

1.3 Recreatiewoningen

Er zullen in totaal 120 woningen worden geplaatst in het resort. Dit zijn vier verschillende type woningen. Dit betreffen de volgende woningen:

Beyond nature

Een tien persoons recreatiewoning met twee verdiepingen. Deze woning beschikt over vijf slaapkamers, twee badkamers en een riant dek rondom de woning. De woning heeft een oppervlakte van circa 80m² en bestaat uit twee verdiepingen.

More nature

Dit is een kleinere variant van de beyond nature recreatiewoning, geschikt voor zes personen. Deze woning heeft één verdieping en één badkamer. De woning heeft een oppervlakte van circa 68m² en is gelijkvloers.

Just nature (light)

De just nature en just nature light zijn beide geschikt voor vier personen. De just nature versie is groter en hiermee ruimer opgezet dan de just nature light versie. Beide woningen zijn gelijkvloers en beschikken over één badkamer. De woning heeft een oppervlakte van circa 57m² en is gelijkvloers.

Tiny house

Dit zijn de kleinste recreatiewoningen in het resort, geschikt voor twee personen. De slaapkamer in de woning bevindt zich op een verhoging boven de keuken. De woning heeft een oppervlakte van circa 49m² en is gelijkvloers.

1.4 Recreatie oude situatie en nieuwe situatie

In de oude situatie was er plek voor 180 vaste recreatieverblijven en ongeveer 250 toeristische plakken voor caravans, tenten en campers. In totaal was er dus ruimte voor ongeveer 430 plekken (zie voor een indruk Figuur 1.2). In de nieuwe situatie is er plek voor maximaal 120 recreatieverblijven (zie Figuur 1.3 en 1.4). De plek waar boten in het water gelaten kunnen worden, komt te vervallen en de camping is alleen toegankelijk voor recreanten. In de nieuwe situatie zullen er dus minder mensen op de camping zijn dan in de oude situatie.

In de oude situatie was het park in de maanden november, december, januari en februari gesloten en werd de verhuur in maart weer opgestart. In de nieuwe situatie zal het park jaarrond in gebruik zijn. Uitgangspunt is dat de bezetting in de wintermaanden maximaal 30% is. Dat betekent dat er maximaal 36 plekken bezet zijn.

Figuur 1.2: Indruk van het aantal plekken in de oude situatie. Een aantal plekken zijn niet in gebruik (dit zijn de lege velden in het midden van de camping).

In onderstaande Figuren is het ontwerp van het resort weergegeven. In bijlage 2 wordt een vergroting van het ontwerp weergegeven.

Figuur 1.3: Een schematische weergave van het plan voor Resort Bad Hindeloopen. Bron: Europarcs, 2021.

Figuur 1.4: Een 3D weergave van het ontwerp. Bron: K3H Architecten en adviseurs, 2021.

1.4.1 Planning werkzaamheden

Er gelden de volgende uitgangspunten met betrekking tot de planning. Er kan niet gewerkt worden gedurende het stormseizoen, dit loopt van 1 oktober tot en met 15 april. De werkzaamheden worden buiten dit seizoen uitgevoerd.

1.5 Doel

Het doel van de natuurtoets is om een goed eerste beeld te krijgen van de (beschermde) natuurwaarden die in het plangebied en de (directe) omgeving aanwezig (kunnen) zijn. Dit gebeurt door het uitvoeren van een bureaustudie en oriënterend terreinbezoek. Op basis hiervan wordt getoetst of in het kader van de Wnb als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling negatieve effecten kunnen optreden. Daarnaast wordt ingegaan op de eventuele vervolgstappen die noodzakelijk zijn.

1.6 Leeswijzer

Deze natuurtoets is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 1 beschrijft de aanleiding van de natuurtoets en voorgenomen ontwikkeling;
- Hoofdstuk 2 beschrijft het plangebied, beschrijft de in het plangebied of de directe omgeving aanwezige beschermde soorten, beschermde gebieden en beschermde

Natuurtoets

Ontwikkeling Resort Bad Hindeloopen

projectnummer 0472621.100

1 juli 2022

Europarcs Hindeloopen B.V.

houtopstanden en toetst de voorgenomen ontwikkeling aan de natuurwetgeving en overige beleidskaders.

- Hoofdstuk 3 bevat de conclusies en advies over de te nemen vervolgstappen.

In bijlage 1 wordt het wettelijk kader beschreven. In bijlage 2 wordt de methodiek van voorliggende natuurtoets nader beschreven.

2 Effectbeschrijving en -beoordeling

In paragraaf 2.1 wordt een beschrijving van het plangebied gegeven. Vervolgens wordt in paragraaf 2.2 de mogelijke effecten van het plan beschreven. In paragraaf 2.3 t/m paragraaf 2.7 wordt ingegaan op de aanwezigheid van door de Wnb beschermde soorten, Natura 2000-gebieden, NNN, overig provinciaal beleid van de provincie Fryslân en beschermde houtopstanden. De voorgenomen ontwikkeling wordt in deze paragrafen direct getoetst aan de Wnb

2.1 Gebiedsbeschrijving: resultaat terreinbezoek

Op 25 augustus 2021 is vanaf circa 12:45 uur een terreinbezoek uitgevoerd door een ecooloog van Antea Group bij half bewolkt weer met een temperatuur van circa 18°C. Tijdens het terreinbezoek is het plangebied te voet belopen en zijn gebouwen en bomen geïnspecteerd m.b.v. een verrekijker op de aanwezigheid van nesten of holten.

Het plangebied betreft de voormalige Camping Schuilenburg te Hindeloopen. De camping ligt aan het IJsselmeer en ten westen van de Westerdijk, te Hindeloopen (gemeente Súdwest Fryslân, provincie Fryslân). Ten zuiden van het plangebied ligt natuurgebied Bocht fan Molkwar, wat in eigendom is van It Fryske Gea.

Camping Schuilenburg is een gezinscamping die gezien de ligging aan het IJsselmeer vooral aantrekkelijk is voor mensen met een affiniteit met watersport(en) (zie Figuur 2.1, A t/m C).

De camping wordt aan de westelijke zijde afgeschermd door een dijk en grenst aan de andere zijde gedeeltelijk aan een basaltblokken muur en een bosschage (zie Figuur 2.1, D), waarachter zich het IJsselmeer bevindt. De bosschage maakt geen onderdeel uit van het plangebied, aangezien hier geen werkzaamheden plaatsvinden.

Op de camping zijn stacaravans en kampeerplaatsen voor tenten en caravans aanwezig (zie Figuur 2.1, E en F). Deze kampeerplaatsen worden afgeschermd met heggen of kleine bosschages (zie Figuur 2.1, G). Diverse heggen zijn groenblijvende soorten zoals ligusters of thuja species. Daarnaast zijn enkele wilgenbomen aanwezig aan de westzijde van het campingterrein.

Aan de oostzijde van de camping onderaan de dijk (zie Figuur 2.1, H), bevinden zich drie toiletgebouwen, een receptie en gebouw met een winkel, bar en wasruimte (zie Figuur 2.1, I en J). Dit gecombineerde gebouw is het enige gebouw binnen het plangebied wat blijft behouden.

Figuur 2.2.1: Een impressie van het plangebied.

2.2 Effecten voornemen

Realisatiefase

In de realisatiefase van het project zullen diverse werkzaamheden plaatsvinden. De huidige recreatiewoningen worden verwijderd. Een gedeelte van deze stacaravans kan weggereden worden, een gedeelte van de recreatiewoningen wordt gesloopt.

De heggen die als erfafscheiding dienden, worden verwijderd. Bomen die vallen onder de wet Houtopstanden zullen in tact gelaten worden, indien mogelijk.

De lagune zal worden aangelegd door graafwerkzaamheden. De grond die hierbij vrijkomt zal gebruikt worden om het glooiende landschap te creëren.

De recreatiewoningen zullen rondom de lagune worden geplaatst, zoals te zien is in Figuur 1.3 en 1.4. De grote woningen (woningtype: beyond nature) zullen op heipalen bevestigd worden. Er zijn twee type heipalen die gebruikt worden. Het eerste type heipaal zal doormiddel van trillen in de grond geheid worden. Dit type heien produceert forse trilling en geluid. Het tweede type heipaal kan relatief geruisloos in de grond worden gewerkt.

Daarnaast zullen er in de bosschage enkele paden worden aangelegd. Deze paden zullen tussen de struiken en bomen aangelegd worden, zodat er geen snoei- en kapwerkzaamheden nodig zijn in de bosschage. Er zal enkel grasland verwijderd worden om de paden aan te leggen.

Gebruiksfase

In de gebruiksfase zal de camping jaarrond door recreanten gebruikt worden. In de nieuwe situatie is er plek voor maximaal 120 recreatieverblijven. In de oude situatie was er plek voor 180 vaste recreatieverblijven en maximaal 250 toeristische plekken voor caravans, tenten en campers. Er vindt geen toename plaats van het aantal recreanten, enkel het jaarronde aspect veranderd ten opzichte van de huidige situatie.

2.3 Soortbescherming

In de onderstaande paragrafen worden per soortgroep de resultaten van het bureauonderzoek en het oriënterend terreinbezoek beschreven. Op basis van het bureauonderzoek en het

oriënterend terreinbezoek wordt ingegaan op de mogelijk effecten die als gevolg van het planvoornemen op mogelijk aanwezige beschermde soorten kunnen optreden. Indien negatieve effecten op beschermde soorten niet zijn uit te sluiten, wordt geadviseerd over de te nemen vervolgstappen.

2.3.1 Vogels

Soorten met een jaarrond beschermd nest (categorie 1 t/m 4)

Tabel 2.1. Overzicht van waargenomen vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km)(NDFF, 2017-2022).

Soort	Categorie
Boomvalk	4
Buizerd	4
Gierzwaluw	2
Grote gele kwikstaart	3
Havik	4
Huismus	2
Kerkuil	3
Ooievaar	3
Ransuil	4
Roek	2
Slechtvalk	3
Sperwer	4
Wespendief	4

Zoals blijkt uit de bureaustudie is een aantal vogelsoorten waargenomen in de omgeving van het plangebied waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en waar bij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats, alsook bij wezenlijke aantasting van de functionele leefomgeving, altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn boombroedende soorten (zoals boomvalk, buizerd, havik, ransuil, roek, sperwer en wespendief), gebouwbroedende soorten (zoals gierzwaluw, huismus en kerkuil) en overige soorten (zoals grote gele kwikstaart, ooievaar en slechtvalk).

Tijdens het terreinbezoek op 25 augustus 2021 is er in één van de bomen een groot nest waargenomen, wat mogelijk geschikt is voor boombroedende vogels met een jaarrond beschermd nest. Het betreft een nest in de wilg ten oosten van de camping, gelegen naast de Westerdijk (zie Figuur 2.2 rode cirkel).

Figuur 2.2: De locatie van het nest en een close-up van het nest. Bron luchtfoto: Street Smart, kaart 2020.

Uit een terreinbezoek op 20 april 2022 wat door [REDACTED] toezichthouder Wet Natuurbescherming is uitgevoerd, bleek dat het nest niet meer aanwezig was. Derhalve zijn er geen vervolgstappen nodig.

Tijdens het terreinbezoek op 25 augustus 2021 is er huismus waargenomen in diverse dichtbegroeide, groenblijvende struiken (zoals liguster) in het plangebied. Deze struiken maken onderdeel uit van de functionele leefomgeving van de huismus en kunnen dienen als schuilplaats/ overnachtings- en winterverblijfplaats. Ook is er bebouwing aanwezig in het plangebied. Het betreft een schuur met dakplaten en een houtconstructie (zie Figuur 2.3). Dergelijke bebouwing is geschikt voor gebouwbroedende soorten zoals huismus. De bebouwing is ongeschikt voor gierwaluw. De gierwaluw nestelt voornamelijk in hoge gebouwen, in kieren en spleten of onder dakpannen. Het golfplaten dak is niet geschikt. Derhalve is de aanwezigheid van jaar rond beschermde nestplaatsen van de gierwaluw uitgesloten.

Figuur 2.3: Potentiële nestlocaties voor de huismus in de schuur en in de (groenblijvende) heggen.

Uit het terreinbezoek op 20 april 2022, uitgevoerd door [REDACTED] toezichthouder Wet Natuurbescherming, bleek dat er door de sloop van de schuur een geschikte situatie is ontstaan voor de huismus om tot broeden te komen. Het nest bevindt zich aan de westzijde van het receptiegebouw en is rood om cirkelt in Figuur 2.4 links.

Figuur 2.4: Nest van huismus (links) en essentieel leefgebied van huismus (rechts). Bron: Yvo Muller, toezichthouder Wet Natuurbescherming, 2022.

De huismus valt onder de bescherming van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), welke is verwerkt in de Wnb. Indien er nestplaatsen van de huismus verloren gaan als gevolg van de voorgenomen sloop van de gebouwen, is dit in overtreding met de gestelde verbodsbepalingen uit de Wnb. Ook aantasting van essentiële onderdelen van de functionele leefomgeving van de huismus is in overtreding met de Wnb. Dit houdt in dat er ten alle tijden groenblijvende struiken behouden dienen te worden in het plangebied (zie Figuur 2.4 rechts).

Gezien de aanwezigheid van het nest en de populatiegrootte van nestplaatsen van huismus reeds is aangetoond, is het uitvoeren van een nader onderzoek naar huismus niet nodig. Wel dient er een ontheffing aangevraagd te worden en dienen er mitigerende en compenserende maatregelen genomen te worden ten aanzien van de huismus. Achtergrond informatie staat beschreven in onderstaand kader.

Vervolgstappen

huismus

Er dient een ontheffing voor artikel 3.1 van de Wet Natuurbescherming te worden aangevraagd voor het vernielen van in elk geval één nestplaats van de huismus. Daarnaast dienen er tijdelijke én permanente nestplaatsen te worden aangeboden. Alle activiteiten, mitigerende en compenserende maatregelen worden opgenomen in een activiteitenplan, wat als begeleidend document wordt aangeboden bij de ontheffingsaanvraag. De doorlooptijd van een ontheffingsaanvraag betreft doorgaans 30 weken. Indien de ontheffing verleend wordt, dienen de werkzaamheden uitgevoerd te worden onder de voorwaarden die zijn opgenomen in een ecologisch werkprotocol, onder begeleiding van een ecooloog.

In het plangebied is geen geschikt broedbiotoop aanwezig voor de grote gele kwikstaart (nabij stromend water of nissen onder bruggen), slechtvalk (hoge (flat)gebouwen) of ooievaar (nestpalen of hoge kunstwerken). Derhalve kunnen jaarrond beschermde nestplaatsen van deze soorten worden uitgesloten.

Soorten met een mogelijk jaarrond beschermd nest (categorie 5)

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van vogels met een mogelijk jaarrond beschermd nest in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.2. Overzicht van waargenomen vogelsoorten met een mogelijk jaarrond beschermd nest in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1km) die in het NDFF door derden zijn ingevoerd (NDFF, 2017-2022).

Soort	Categorie
Blauwe reiger	5
Boerenwaluw	5
Brilduiker	5
Ekster	5
Grote bonte specht	5
IJsvogel	5
Oeverwaluw	5
Spreeuw	5
Torenvalk	5
Zwarte kraai	5

Tijdens het terreinbezoek zijn enkele categorie 5-soorten waargenomen (torenvalk, zwarte kraai). Nesten van de categorie 5 vogelsoorten zijn alleen jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste is op het plangebied niet van toepassing. Er zijn geen categorie 5 soorten te verwachten die zeldzaam zijn in de omgeving of onvoldoende nestgelegenheid hebben in de omgeving. Derhalve zijn er geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die jaarronde bescherming rechtvaardigen. De categorie 5-soorten vallen daarmee onder de bescherming van algemene broedvogels.

Algemene vogelsoorten (artikel 3.1)

Tijdens het terreinbezoek zijn er diverse algemene vogelsoorten waargenomen zoals merel, kokmeeuw, zilvermeeuw en roodborst.

Het is aannemelijk dat algemene soorten tot broeden komen in het plangebied, met name in de struikvegetatie langs de paden en rond de campingplaatsen.

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wnb (artikel 3.1). Indien nesten aanwezig zijn mogen deze tijdens de broedperiode (en wanneer deze in gebruik zijn) niet verwijderd of verstoord worden. Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap- en (sloop)werkzaamheden niet uit te voeren in het broedseizoen (circa maart tot en met juli¹) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Wnb aan de orde.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient het plangebied (waar de werkzaamheden plaatsvinden) vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient vooraf aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een deskundig ecooloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied, kunnen locatiespecifieke maatregelen worden voorgesteld en/of wordt het plangebied niet

¹ Voor het broedseizoen wordt in het kader van de wet geen standaardperiode gehanteerd. Het broedseizoen is afhankelijk van klimatologische omstandigheden; dit houdt in dat het seizoen eerder dan wel later van start kan gaan en eerder dan wel later kan eindigen. Van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn.

vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden totdat het nest niet meer in gebruik is.

Vervolgstappen

Het plangebied dient voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor algemene broedvogels, óf de meest verstorende werkzaamheden dienen te worden uitgesteld tot na het broedseizoen.

2.3.2 Zoogdieren – vleermuizen

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van vleermuizen in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.3 Overzicht van waargenomen vleermuizen in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km)(NDFF, 2017-2022).

Soort	Beschermingsregime
	HR (artikel 3.5)
Meervleermuis	X
Ruige dwergvleermuis	X

Voor vleermuizen zijn drie functies van het leefgebied te onderscheiden die van groot belang zijn. Dit zijn verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied. Foerageergebieden en vliegroutes zijn alleen beschermd als deze van essentieel belang zijn voor het functioneren van de verblijfplaats, zogenaamde essentiële foerageergebieden en essentiële vliegroutes. Deze drie onderdelen (verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en essentieel foerageergebied) worden hieronder nader beschouwd.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen kunnen hun verblijfplaats in gebouwen of bomen (of beide) hebben. Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering, achter boeiborden of op zolders. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, holen of scheuren van voornamelijk grote bomen.

In het voorliggende plangebied biedt de bebouwing geen mogelijkheid voor vleermuizen om een verblijfplaats in te hebben. Er zijn enkele randen aanwezig, maar de grote aanwezigheid van spinnenwebben bevestigt hier dat er geen activiteit van vleermuizen is. Ook is de lambrisering die zich tegen de gevel bevindt te glad gelakt voor vleermuizen om voldoende grip te hebben om hierop te landen. Daarnaast zijn er in de aanwezige bomen geen holtes aanwezig waar vleermuizen een verblijfplaats in kunnen hebben.

Echter, is er door de sloop van de schuur naast de receptie mogelijk ruimte ontstaan voor vleermuizen (zie ook Figuur 2.4). Geschiktheid van de bebouwing kan worden aangetoond of uitgesloten middels een aanvullend terreinbezoek.

Vleermuizen kunnen incidenteel foerageren in het plangebied. Als gevolg van het voornemen veranderd de functie van dit foerageergebied niet. Wel dient er rekening gehouden te worden

met lichtuitstraling in foerageergebied van vleermuizen. Daarnaast is er in de directe omgeving voldoende gelijkwaardig alternatief foerageergebied aanwezig voor vleermuizen. Het plangebied betreft geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen.

De dijk kan deel uitmaken van de vliegroute van vleermuizen. Deze dijk valt buiten het plangebied. Er dient enkel rekening te worden gehouden met de uitstraling van licht richting deze dijk gedurende de aanleg- en gebruiksfase.

Vervolgstappen

Er dient een aanvullend terreinbezoek gedaan te worden om het (gedeeltelijk) gesloopte gebouw te controleren op de geschiktheid voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Eventueel benodigde vervolgstappen volgen uit de conclusies van dit aanvullend terreinbezoek.

Gezien de dijk deel kan uitmaken van een (essentiële) vliegroute en er geschikt foerageergebied van vleermuizen aanwezig is in het plangebied, dient er rekening gehouden te worden met lichtuitstraling in de realisatie- en gebruiksfase. Lichtuitstraling dient voorkomen te worden óf er dient gebruikt te worden gemaakt van vleermuisvriendelijke verlichting. Er is een lichtplan opgesteld wat adequaat voorziet in deze voorwaarden.

2.3.3 Zoogdieren – overige zoogdieren

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van overige soorten zoogdieren in de directe omgeving van het plangebied weergegeven. Daarnaast is het mogelijk dat de vrijgestelde soort egel (incidenteel) voor kan komen in het plangebied. Maatregelen voor deze soort worden in paragraaf 2.3.10 toegelicht.

Tabel 2.4 Overzicht van waargenomen zoogdieren in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km)(NDFF, 2017-2022).

Soort	Beschermingsregime		Vrijgestelde zoogdieren Wnb (artikel 3.10)
	HR (artikel 3.5)	Wnb (artikel 3.10)	
Boommarter		X	
Bunzing			X
Das		X	
Hermelijn			X
Otter	X		
Wezel			X

Aangezien het plangebied een beperkte omvang heeft, geen omvangrijke bosschages bevat en niet in verbinding staat met bosgebieden, is de aanwezigheid van de boommarter en de das op voorhand uitgesloten. Er is geen geschikt habitat van deze soorten aanwezig in het plangebied. Er zijn geen vervolgstappen aan de orde voor deze soorten.

De kleine marterachtigen; bunzing, hermelijn en wezel, worden per 2022/2023 verwijderd van de vrijstellingslijst en zijn dan beschermd. Om deze reden zijn de soorten meegenomen in de toetsing. Er is matig geschikt biotoop aanwezig in de vorm van houtwallen en bosschages die als natuurlijke afscheiding dienen voor de kampeerplekken. Toch kan gezien de hoge mate van

verstoring en de geïsoleerde ligging van het plangebied t.o.v. omliggende natuurgebieden de aanwezigheid van kleine marterachtigen op voorhand worden uitgesloten.

Otter

Uit de waarnemingen in de NDFF komt naar voren dat de otter op circa 900 meter ten noorden van het plangebied is waargenomen. De habitat van de otter omvat oevers met voldoende dekking, watergangen met zoet water en voldoende bomen, takken en boomstronken. In het plangebied is geen water aanwezig. Het IJsselmeer, wat aan de westzijde van het plangebied grenst, valt buiten het verspreidingsgebied van de otter. Deze soort leeft niet in grote waterkolommen. De dijk aan de oostzijde van het plangebied schijnt de camping af van het achterland, waar ook op grotere afstanden waarnemingen zijn gedaan van de otter in diverse watergangen. Er is geen essentieel leefgebied van de otter aanwezig in het plangebied of binnen de invloedssfeer hiervan. Er zijn geen vervolgstappen aan de orde ten aanzien van de otter. Op basis van het terreinbezoek worden overige beschermde zoogdieren niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop.

2.3.4 Amfibieën

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van amfibieën in de directe omgeving van het plangebied weergegeven. Daarnaast is het mogelijk dat er vrijgestelde soorten zoals de bruine kikker en gewone pad (incidenteel) voorkomen in het plangebied.

Tabel 2.5 Overzicht van waargenomen amfibieën in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km)(NDFF, 2017-2022).

Soort	Beschermingsregime		Vrijgestelde amfibieën Wnb (artikel 3.10)
	HR (artikel 3.5)	Wnb (artikel 3.10)	
Heikikker	X		

Heikikker

De heikikker is een soort die erg kritisch is ten aanzien van zijn habitat. De habitat waar de heikikker wordt aangetroffen is in grote lijnen te kenschetsen als schraal, ietwat ruig en vochtig. Het bestaat vooral uit heide, hoogveen, laagveen en half natuurlijk grasland (BIJ12a). Daarbij komt de heikikker voor in relatief voedselarme, zwak zure, wateren. Op circa 1700 meter ten oosten van het plangebied, in de Groote Wiskepolder, is de heikikker waargenomen. In het plangebied ontbreekt water en is er enkel intensief beheerde vegetatie aanwezig. Daarnaast maken diverse landschapselementen zoals watergangen, spoorwegen en wegen de verspreiding van de heikikker tot in het plangebied onmogelijk. In het plangebied is geen essentieel leefgebied van de heikikker aanwezig.

Op basis van het terreinbezoek worden overige beschermde amfibieën niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop.

2.3.5 Reptielen

Er zijn geen waarnemingen van beschermde reptielen naar voren gekomen uit de bureaustudie. Tijdens het terreinbezoek is er geen geschikt biotoop aangetroffen voor (beschermde) reptielen. De aanwezigheid van beschermde reptielen in het plangebied is uitgesloten.

2.3.6 Vissen

Er zijn geen waarnemingen van beschermde vissen naar voren gekomen uit de bureaustudie. Er is geen water aanwezig in het plangebied. De aanwezigheid van beschermde vissen in het plangebied is uitgesloten.

2.3.7 Insecten

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van insecten in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.6 Overzicht van waargenomen insecten in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km)(NDFF, 2017-2022).

Soort	Beschermingsregime	
	HR (artikel 3.5)	Wnb (artikel 3.10)
Gevlekte witsnuitlibel	X	
Grote vos		X

Gevlekte witsnuitlibel

Op 2500 meter ten zuidoosten van het plangebied is de gevlekte witsnuitlibel waargenomen (NDFF, 2017). De gevlekte witsnuitlibel komt voor in laagveenmoerassen en vegetatierijke vennen en duinplassen en leeft rond waardplanten zoals riet, lisdodde en krabbenscheer. Binnen het plangebied ontbreekt geschikt habitat van de gevlekte witsnuitlibel en zijn er geen waardplanten aanwezig. Hierom is er geen sprake van essentieel leefgebied van de gevlekte witsnuitlibel in het plangebied.

Grote vos

Op circa 2400 meter ten zuidoosten van het plangebied zijn er waarnemingen van grote vos gedaan (NDFF, 2021). Sinds 2019 zijn er op diverse plekken in Nederland rupsen van de grote vos aangetroffen. De soort heeft als waardplant voornamelijk iep en diverse wilgensoorten. In het plangebied is één wilg aangetroffen, welke binnen het huidige voornemen niet wordt gekapt. Ten tijde van het terreinbezoek is geen grote vos waargenomen. Gezien er naast deze wilg geen waardplanten zijn aangetroffen in het plangebied, is er geen sprake van essentieel leefgebied van grote vos wat aangetast raakt als gevolg van het projectvoornemen.

Op basis van het terreinbezoek worden overige beschermde insecten niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop.

2.3.8 Kreeftachtigen en weekdieren

Er zijn geen waarnemingen van beschermde kreeftachtigen en weekdieren naar voren gekomen uit de bureaustudie. Tijdens het terreinbezoek is er geen geschikt biotoop aangetroffen voor (beschermde) kreeftachtigen en weekdieren. De aanwezigheid van beschermde kreeftachtigen en weekdieren in het plangebied is uitgesloten.

2.3.9 Zaadplanten, varens en bladmossen

Er zijn geen waarnemingen van beschermde zaadplanten, varens en bladmossen naar voren gekomen uit de bureaustudie. Tijdens het terreinbezoek is er geen geschikt biotoop aangetroffen voor (beschermde) zaadplanten, varens en bladmossen. De aanwezigheid van beschermde zaadplanten, varens en bladmossen in het plangebied is uitgesloten.

2.3.10 Zorgplicht

In het plangebied kunnen incidenteel vrijgestelde of algemene soorten aanwezig zijn. Deze soorten zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht voor de Wnb in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Wel geldt voor deze soorten, net als alle overige in het wild levende dieren en planten, de zorgplicht (zie bijlage 1). Dit houdt in dat tijdens de werkzaamheden zo veel mogelijk negatieve effecten op aanwezige natuurwaarden dienen te worden voorkomen dan wel te worden beperkt.

De initiatiefnemer/uitvoerder is verantwoordelijk voor een adequate naleving van de algemene zorgplicht tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Door het uitvoeren van een aantal zorgplicht gerelateerde maatregelen, wordt voldaan aan de zorgplicht en kan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten worden gegarandeerd. Maatregelen waaraan gedacht kan worden bij de invulling van de zorgplicht bij voorliggend planvoornemen zijn weergegeven in tabel 2.11.

Tabel 2.7. Voorbeelden van zorgplicht gerelateerde maatregelen voor soorten.

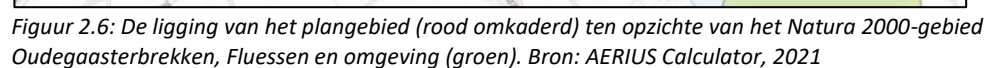
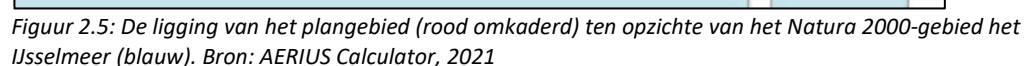
Soort(groep)	Maatregel
Grondgebonden zoogdieren (alle soorten)	Voorafgaand aan de werkzaamheden de vegetatie in het plangebied kort maaien
Amfibieën	Werken in de richting van een vluchtmogelijkheid

2.4 Natura 2000

Het plangebied ligt niet in Natura 2000-gebied(en). Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Het IJsselmeer grenst aan de westelijke zijde van het plangebied. Het IJsselmeer is aangewezen op basis van de Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn.

Op circa 3,7 kilometer ten oosten van het plangebied bevindt zich het Natura 2000-gebied De Oudegaasterbrekken, Fluessen en omgeving. De Oudegaasterbrekken, Fluessen en omgeving is aangewezen op basis van de Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn.

In Figuur 2.4 en Figuur 2.5 zijn de liggingen van het plangebied t.o.v. de Natura 2000-gebieden weergegeven.

Blad 19 van 27

Gezien de afstand van het plangebied tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied in combinatie met het planvoornemen is de kans op significant negatieve effecten niet uit te sluiten. Het opstellen van een voortoets is de eerste stap om de kans op significant negatieve effecten te beoordelen.

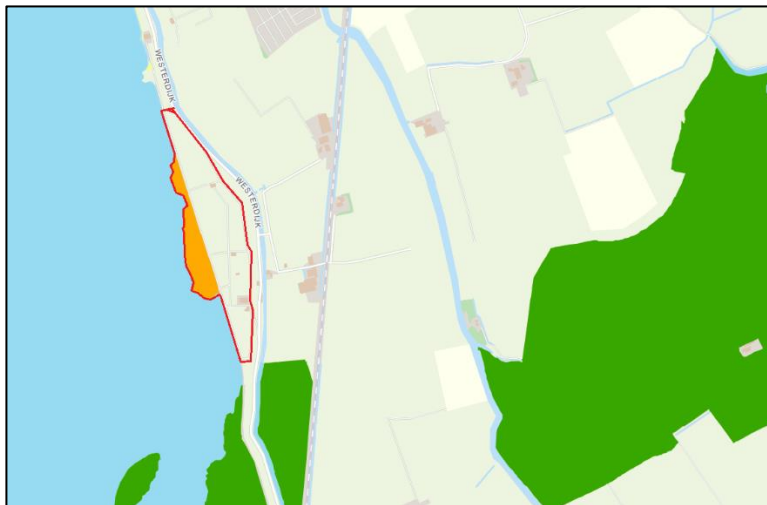
Vervolgstappen

Om de kans op significant negatieve effecten op het Natura 2000-gebied het IJsselmeergebied en Natura 2000-gebied De Oudegaasterbrekken, Fluessen en omgeving te kunnen beoordelen, dient een voortoets te worden opgesteld. Hierin worden ook de resultaten van de AERIUS berekening besproken ten aanzien van potentiële effecten van stikstofdepositie.

2.5 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

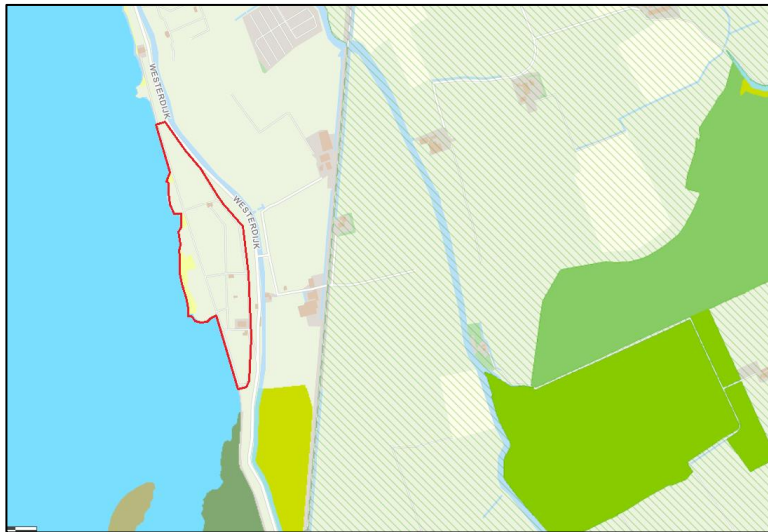
In het plangebied is geen NNN aanwezig. Wel is de bosschage in het westelijke gedeelte aangewezen als 'Natuur buiten NNN'. In Figuur 2.6 is het plangebied met hierin de Natuur buiten NNN weergegeven.

Voor Natuur buiten het NNN geldt geen beheertype. In het bestemmingsplan wordt deze bosschage ook niet aangemerkt als natuur. Wel geldt er uiteraard bescherming vanuit de Wet Natuurbescherming voor alle aanwezige natuurwaarden.

Figuur 2.7: Natuur buiten het EHS (oranje), aanwezig binnen het plangebied (rood omkaderd). Bron: Natuurbeheerplan Provincie Fryslân, 2022.

In het plangebied is geen NNN-gebied aanwezig (zie Figuur 2.7). Het dichtstbijzijnde NNN-gebied ligt op circa 90 meter ten zuiden van het plangebied gelegen. Het betreft NNN met beheertype N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland (lichtgroen). Op circa 110 meter ten zuiden van het plangebied bevindt zich NNN met beheertype N05.02 Gemaaid rietland. Aangezien er geen sprake is van externe werking in de provincie Fryslân zijn vervolgstappen niet aan de orde.

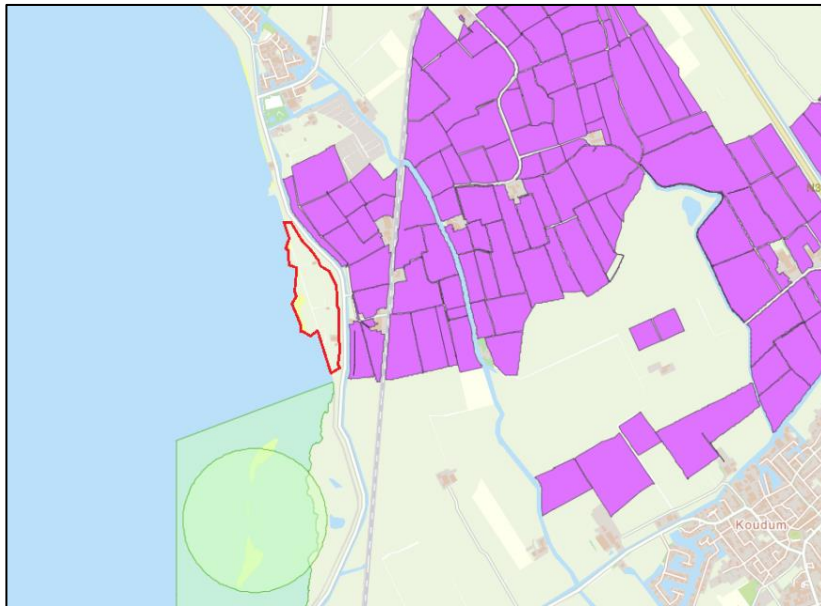
Figuur 2.8: De dichtstbijzijnde NNN-gebieden met beheertypen N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland en N05.02 Gemaaid rietland t.o.v. het plangebied (rood). Bron Kaart: Natuurbeheerplan 2021, Provincie Fryslân, 2021.

2.6 Overig provinciaal beleid (Provincie Fryslân)

Foerageergebied ganzen

Het plangebied ligt niet in gebieden die zijn aangewezen als foerageer- of overwinteringsgebied voor ganzen. In Figuur 2.8 is in het paars weergegeven waar de ganzenfoerageergebieden zich bevinden ten opzichte van het plangebied (rood omkaderd). Gezien de dijk langs de camping een natuurlijke afscheiding vormt tot de ganzengebieden, zijn er geen effecten aan de orde voor de functionaliteit van het ganzen foerageer- en/of rustgebied. Er zijn geen vervolgstappen aan de orde ten aanzien van verstoring van foerageergebied van ganzen.

De groene vlakken rond de Bocht fan Molkwar geven de slaappleatsen van de ganzen aan. Deze grenzen aan de zuidkant van de camping. Als gevolg van jaarronde recreatie, kan er een verstorend effect optreden op rustende ganzen gedurende de wintermaanden. In de voortoets is opgenomen welke potentiële effecten er aan de orde zijn voor rustgebieden van ganzen.

Figuur 2.9: Het plangebied (rood omkaderd), ten opzichte van ganzen foerageer(paars)- en rustgebieden(groen). Bron: Provincie Fryslân, 2021.

2.7 Weidevogel gebied

Het plangebied maakt geen deel uit van het weidevogelkansgebied (Provincie Fryslân, 2021).

2.8 Beschermde houtopstanden Wnb

Als gevolg van het planvoornemen worden er geen bomen gekapt. Binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden zijn echter wel beschermde houtopstanden aanwezig. Als gevolg van de werkzaamheden kan er sprake zijn van een (cumulatief) effect op deze beschermde houtopstanden. Dit is in overtreding met de Wnb. Een bomen effect analyse (BEA) is noodzakelijk om inzicht te krijgen in het effect van de werkzaamheden op de beschermde houtopstanden.

3 Conclusie & advies

In dit hoofdstuk is per onderdeel de conclusie en het advies gegeven dat voortkomt uit de uitgevoerde natuurtoets.

3.1 Soortbescherming

Binnen het plangebied is geschikt biotoop aangetroffen voor beschermde soorten (Wnb) waarvoor geen algemene vrijstelling geldt. Het gaat om soorten uit de volgende soortgroepen: vogels met een jaarrond beschermd nest, algemene broedvogels en vleermuizen. In tabel 3.1 zijn de conclusies ten aanzien van deze beschermde soorten opgenomen. De onderbouwing van de conclusies zijn beschreven in paragraaf 2.3 van voorliggende natuurtoets. Voor de overige soort(groep)en is beoordeeld dat vervolgstappen niet aan de orde zijn. Voor deze soorten en vrijgestelde soorten geldt wel de zorgplicht.

Tabel 3.1 Overzicht conclusies en vervolgstappen soortbescherming.

Soort(groep)	Essentieel leefgebied in (directe omgeving van) plangebied?	Nader onderzoek nodig?	Maatregelen?	Ontheffing Wnb aan de orde?
Vogels met een jaarrond beschermd nest (huismus)	Er is tenminste één nest aanwezig in de bebouwing in het plangebied	Ja, zie tabel 3.1	Het aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming	Ja
Vogels (algemene broedvogels)	Ja, nestgelegenheid in heggen en bosjes in plangebied	N.v.t.	Ja, zie tabel 3.2	Nee
Zoogdieren (diverse soorten vleermuizen) - verblijfplaatsen	Mogelijk geschikte locaties voor verblijfplaatsen van vleermuizen ontstaan in (gedeeltelijk) gesloopte bebouwing	Nog onduidelijk	Het uitvoeren van een aanvullend terreinbezoek om vervolgstappen te bepalen	Nog onduidelijk
Zoogdieren (diverse soorten vleermuizen) – essentiële vliegroutes	Mogelijk, vliegroute langs dijk naast plangebied	Nee	Voorkomen van lichtuitstraling richting de dijk gedurende realisatie- en gebruiksfase	Nee, mits lichtuitstraling richting de dijk gedurende realisatie- en gebruiksfase voorkomen wordt
Zoogdieren (diverse soorten vleermuizen) –	Mogelijk, foerageergebied aanwezig in plangebied	Nee	Voorkomen van lichtuitstraling richting de bosschage	Nee, mits lichtuitstraling richting de bosschage

Soort(groep)	Essentieel leefgebied in (directe omgeving van) plangebied?	Nader onderzoek nodig?	Maatregelen?	Ontheffing Wnb aan de orde?
essentieel foerageergebied			gedurende realisatie- en gebruiksfase	gedurende realisatie- en gebruiksfase voorkomen wordt

In tabel 3.1 is aangegeven dat er een nadere controle nodig is naar de geschiktheid van de (gedeeltelijk gesloopte) bebouwing voor verblijfplaatsen van vleermuizen. De beschrijving van dit nader onderzoek wordt in tabel 3.1 uiteengezet.

Tabel 3.1. Beschrijving nader onderzoek.

Soort	Onderzoeksmethode
Vleermuizen	Er dient een aanvullend terreinbezoek gedaan te worden om het (gedeeltelijk) gesloopte gebouw te controleren op de geschiktheid voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Eventueel benodigde vervolgstappen volgen uit de conclusies van dit aanvullend terreinbezoek.

In tabel 3.2 is aangegeven dat een overtreding van de Wnb voor een aantal soorten op voorhand kan worden voorkomen door het treffen van maatregelen. Deze maatregelen zijn in tabel 3.2 uiteengezet. Door het nemen van deze maatregelen worden negatieve effecten voorkomen en zijn geen vervolgstappen noodzakelijk.

Tabel 3.2 Beschrijving maatregelen om overtreding van de Wnb te voorkomen.

Soort(groep)	Maatregelen
Algemene broedvogels	Werken buiten het broedseizoen
Vleermuizen	Geen verlichting schijnen of uitstralen op de dijk en de bosschage.

3.2 Natura 2000

In tabel 3.3 zijn de conclusies ten aanzien van beschermde Natura 2000-gebieden opgenomen. De onderbouwing van de conclusie is beschreven in paragraaf 2.4 van voorliggende natuurtoets.

Tabel 3.3 Conclusies Natura 2000-gebieden.

	Natura 2000
Zijn er Natura 2000-gebieden aanwezig waarop effecten kunnen optreden?	Ja, het IJsselmeergebied, wat ten westen grenst aan het plangebied
Treden er negatieve effecten op of zijn deze te verwachten?	Ja, er kan sprake zijn van verstoring in de gebruiksfase
Zijn er vervolgstappen aan de orde?	Ja, er dient een voortoets te worden opgesteld. Daarnaast dient er een AERIUS-berekening te worden uitgevoerd, waarvan de resultaten in de voortoets besproken worden.

Wnb-vergunning of akkoord van de provincie noodzakelijk?	Nog onbekend, conclusies volgen uit de voortoets
--	--

3.3 NNN

In tabel 3.4 zijn de conclusies ten aanzien van beschermde NNN-gebieden opgenomen. De onderbouwing van de conclusie is beschreven in paragraaf 2.5 van voorliggende natuurtoets.

Tabel 3.4 Conclusies NNN-gebieden.

	NNN
Op welke afstand van het plangebied ligt het dichtstbijzijnde NNN-gebied?	Circa 90 meter
Is er sprake van toetsing van externe werking in de betreffende provincie?	Nee
Is er sprake van aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden of is dit te verwachten?	Niet bepaald, aangezien de provincie Fryslân geen externe werking kent.
Zijn er vervolgstappen aan de orde?	Nee
Afstemming met het bevoegd gezag aan de orde?	Nee

3.4 Overig provinciaal beleid Fryslân

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van NNN, of overig provinciaal beleid. Wel grenst er ganzenrustgebied aan de zuidzijde van het plangebied. Als gevolg van jaarronde recreatie, kan er een verstorend effect optreden op rustende ganzen gedurende de wintermaanden. Of hier sprake is van effecten, wordt getoetst in de voortoets.

3.5 Beschermde houtopstanden Wnb

Er is bij voorliggend planvoornemen geen sprake van aantasting van onder de Wnb beschermde houtopstanden. Er zijn voor wat de Wnb betreft geen vervolgstappen aan de orde.

3.6 Kansen voor natuurwaarden in het plangebied

In tabel 3.1 en 3.2 zijn de kansen voor het behoud en/of vergroten/verbeteren/verbinden van de natuurwaarden bij voorliggende planvoornemen uiteengezet. Deze worden uitgebreid beschreven in de memo biodiversiteit (Antea Group, 2022c)

Tabel 3.1 Kansen voor bestaande natuurwaarden in het voorgenomen plan.

Aanwezige biotoop	Belangrijkste functies voor flora en fauna	Mogelijkheden voor vergroten, verbeteren en verbinden.
Groenstructuur langs spoor	Ecologische verbindingroute door de stad	Kwaliteit en aansluiting vegetatie aan beide kanten verbeteren bijvoorbeeld door middel van natuurlijker maaibeheer,

		aanplanten van inheemse soorten en bloemrijke vegetatie.
Groenblijvende struiken	Onderdeel van het essentiële leefgebied voor de huismus	Functioneel gedeelte in tact laten. In de nieuwe situatie grotere aantallen groenblijvende struiken terug laten komen
Bomen	Broedplaatsen voor vogels, vliegroutes voor vleermuizen	Bomen die reeds aanwezig zijn behouden.
Boschages	Schuilplaatsen van kleine fauna, (nestplaatsen) voor vogels	In tact laten, beheren
Grasland	Foerageer-/leefgebied voor insecten, vogels, kleine fauna. Ontwikkeling kruiden.	Gaat deels verloren. Blijft voldoende functioneel grasland aanwezig. Dit wordt uitgebreid met een kruidenrijk grasland.

Tabel 3.2. Mogelijk nieuw te ontwikkelen natuurwaarden.

Kansen nieuwe biotopen	Belangrijkste functies voor flora en fauna	Hoe te realiseren
Recreatiewoningen	Nestgelegenheid gebouwgebonden vogels (mussen, zwaluwsoorten), verblijfplaatsen voor vleermuizen, vegetatie aan/op gebouw	Natuurinclusief bouwen
Lagune	Habitat voor vogels, insecten, amfibieën, vleermuizen	Door een brede en begroeide oever aan te leggen, ontstaat er habitat voor waterminnende soorten. Rietvegetatie kan broedplaatsen bieden voor diverse rietvogels. De lagune kan onderdeel worden van het foerageergebied van vleermuizen.
Aanleg insectenhôtels	Schuilplek voor insecten en vlinders	Ontwerp door deskundig ecologisch hovenier
Faunatoren	Broedplek voor huismussen	Aanleg van een huismussentoren
Natuurlijke vegetatie toepassen	Habitat voor soorten van de IJsselmeerkust	Ontwerp door deskundig ecologisch hovenier
Kruidenrijke/ bloemrijke vegetaties, b.v. plantsoenen/ tuinen	Schuil- en foerageerplek voor (tuin)vogels en grondgebonden fauna, insecten (zoals vlinders).	Ontwerp door een deskundig ecologisch hovenier, gebruik van geschikte zaadmengsels.

Literatuurlijst

Antea Group, 2022a. Voortoets Hindeloopen.

Antea Group, 2022b. Memo nadere controle huismus.

Antea Group, 2022c. Memo biodiversiteits advies.

Bergers, P. & La Haye, M. 2000. Kleine zoogdieren betrouwbaarder en efficiënter inventariseren. De Levende Natuur 101(2):52-58.

BIJ12, 2017a. Kennisdocument buizerd (*Buteo buteo*). Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12, 2017b. Kennisdocument huismus (*Passer domesticus*). Versie 1.0, juli 2017.

K3H, 2022. Masterplan Resort Bad Hindeloopen

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.[OF verwijzing naar de juiste provinciale lijst met jaarrond beschermde nesten]

Netwerk Groene Bureaus, 2017. Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming (versie juli 2017).

Netwerk Groene Bureaus (NGB), 2021. Vleermuisprotocol 2021.

Provincie Fryslân, 2022a. Natuurbeheerplan.

Provincie Fryslân, 2022b. Nota Weidevogels 2021-2030.

Overig

NDFF

Street Smart

AERIUS-calculator, versie 2021.

www.floron.nl

www.ravon.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vlinderstichting.nl

www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1 Wettelijk kader

Bijlage 1 Wettelijk kader

In deze bijlage staat een beschrijving van de relevante wet- en regelgeving en het beleidskader.

Het betreft de Wet natuurbescherming (Wnb). Naast bescherming vanuit de Wnb, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen).

Wnb - Algemeen

De Wnb is op 1 januari 2017 in werking getreden. De Wnb beschermt:

- De Natura 2000-gebieden die aangewezen zijn in het kader van het Europees natuurbeleid (gebiedsbescherming)
- De planten- en diersoorten (onderdeel soortbescherming)
- Bos en houtopstanden (onderdeel houtopstanden).

Veel verantwoordelijkheden en bevoegdheden liggen bij de provincies. Er zijn hierop wel uitzonderingen waarvoor het ministerie van LNV bevoegd gezag is. Dit betreft onder andere de aanleg en uitbreiding van hoofdwegen, landelijke spoorwegen, hoofdvaarwegen, primaire waterkeringen, militaire terreinen en oefengebieden, militaire luchthavens, Schiphol en overige burgerluchthavens, het landelijke gastransportnet, hoogspanningsverbindingen van tenminste 220 kV, activiteiten van buitenlandse mogendheden en activiteiten namens een lid van het Koninklijk Huis. LNV is ook bevoegd gezag voor ruimtelijke ingrepen in de Exclusieve Economische Zone (EEZ) en voor Windenergie op zee (kavelbesluiten).

Gemeenten hebben een loketfunctie. Het is mogelijk om een natuurvergunning 'aan te haken' bij de omgevingsvergunning, maar dit hoeft niet. De Wnb richt zich op bescherming van gebieden, soorten en houtopstanden.

Wnb - Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- 1) soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v. Wnb);
- 2) soorten van de Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en Verdrag van Bonn (artikel 3.5 e.v. Wnb);
- 3) 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora') (artikel 3.10 e.v. Wnb).

Soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v. Wnb)

Het beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn is vastgelegd in artikel 3.1 e.v.

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Het is mogelijk om ontheffing aan te vragen voor de overtreding van de verbodsbepalingen. De ontheffing kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Vogelrichtlijn. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 1: 'in het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid' (dit is dus strenger dan voor soorten van de Habitatrichtlijn en de andere soorten);
- Er is geen verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Soorten van de Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en/of Bonn (artikel 3.5 e.v. Wnb)

Deze categorie bestaat uit Europees beschermde soorten. De verbodsbepalingen zijn vastgelegd in artikel 3.5 e.v.:

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Onder de Wnb is het mogelijk om voor streng beschermde soorten zoals opgenomen in artikel 3.5 bij ruimtelijke ontwikkelingen te werken volgens een door de Minister goedgekeurde gedragscode. Hierbij geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit artikel 3.5.

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten zoals opgenomen in artikel 3.5 van de Wnb bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing worden aangevraagd. De ontheffing kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Habitatrichtlijn.

Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 3: 'in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten';

- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Andere soorten (artikel 3.10 e.v. Wnb)

De categorie 'andere soorten' bestaat uit soorten zoals opgenomen in bijlage A en B van de wettekst. Dit zijn nationaal beschermde soorten. De verbodsbepalingen zijn vastgelegd in artikel 3.10 e.v..

Het is verboden:

- a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
- b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
- c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Voor deze soorten geldt een vrijstelling wanneer aantoonbaar gewerkt wordt volgens een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

Daarnaast geldt ook vrijstelling bij ruimtelijke projecten voor soorten die staan op besluit vrijgestelde soorten. Het hangt per provincie af welke soort is vrijgesteld van de verbodsbepalingen in artikel 3.10, ook de grond waarvoor een vrijstelling geldt kan ook variëren tussen provincies. Wel dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht (artikel 1.11 Wnb). Deze zorgplicht is verder in deze bijlage nog toegelicht.

Indien de 'andere soorten' niet zijn vrijgesteld en daarmee het voornemen de gestelde verboden in artikel 3.10 overtreedt, dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt.

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten uit de categorie 'andere soorten' van de Wnb bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing worden aangevraagd. De ontheffing kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang h 'in het algemeen belang';
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Samenvatting gronden waarop een ontheffing verleend mag worden per categorie beschermde soorten (artikel 3.1, 3.5 en 3.10).				
Ontheffingsgronden		Artikel 3.1	Artikel 3.5	Artikel 3.10
		Soorten van de Vogelrichtlijn	Soorten van de Habitatrichtlijn, Bonn & Bern	Andere soorten
1	Er bestaat geen andere bevredigende oplossing	Ja	Ja	Ja
2	Leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding	Ja	Ja	Ja
3	volksgezondheid en openbare veiligheid	Ja	Ja	Ja
	veiligheid van luchtverkeer	Ja	Nee	Ja
	ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij	Ja	Ja	Ja
	ter bescherming van Flora en Fauna	Ja	Ja	Ja
	voor onderzoek, onderwijs, uitzetten en herinvoeren van soorten / teelt	Ja	Ja	Ja
	dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten	Nee	Ja	Ja
	ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Nee	Nee	Ja
	schade en overlast, ter beperking omvang populatie, ter bestrijding van lijden en ziekte, bestendig beheer en onderhoud (ook natuurbeheer), algemeen belang, bestendig gebruik	Nee	Nee	Ja

Zorgplicht

Er dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de zorgplicht zoals vastgelegd in artikel 1.11 van de Wnb. Deze zorgplicht houdt o.a. in dat als een activiteit wordt ondernomen waarvan kan worden vermoed dat deze nadelig kan zijn voor in het wild levende dieren en planten, deze activiteit niet plaats mag vinden. Ook moeten alle maatregelen worden genomen om nadelige gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. Deze zorgplicht heeft betrekking op de gebieds- en op de soortbescherming. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a) dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel
 - b) indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c) voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
1. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Wnb - Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming is vastgelegd in artikel 2.1 tot en met 2.11 van de Wnb. Hierin wordt de aanwijzing en bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Hiermee zijn de verplichtingen uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, voor zover die betrekking hebben op gebiedsbescherming, geïmplementeerd in het Nederlands recht. De begrenzing van de Natura 2000-gebieden en de instandhoudingdoelstellingen voor die gebieden zijn vastgelegd in de aanwijzingsbesluiten voor de betreffende gebieden. De instandhoudingdoelstellingen beschrijven voor de voor het gebied aangewezen habitattypen en soorten of een bepaalde ontwikkeling ervan gewenst is of dat het behoud ervan op het aanwezige niveau moet worden nagestreefd. Voor activiteiten of projecten die schadelijk kunnen zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de Minister van LNV.

Voortoets en Passende beoordeling

De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, ten aanzien van plannen en projecten en die mogelijke effecten hebben op de natuurlijke kenmerken van de gebieden, gelet op de instandhoudingsdoelen die in de Natura 2000-gebieden van kracht zijn. De Wnb maakt daarbij onderscheid in enerzijds plannen (plantoets) en anderzijds projecten (projecttoets).

Bij plannen en projecten in, of in de nabijheid (externe werking) van, een Natura 2000-gebied dienen de initiatiefnemers in een oriënterende fase (voortoets) te onderzoeken of het plan een significant negatief effect op de instandhoudingdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied kan hebben. Met externe werking wordt bedoeld dat ook activiteiten buiten het gebied de natuurwaarden in het gebied kunnen beïnvloeden. Indien na dit onderzoek niet kan worden uitgesloten dat de activiteit een significant negatief effect heeft, dient de initiatiefnemer meer gedetailleerd dan in de oriënterende fase in kaart te brengen wat de effecten van de activiteit kunnen zijn. Daarbij dienen ook, indien noodzakelijk, de mitigerende maatregelen te worden betrokken. Deze analyse heet een 'passende beoordeling'. Het bevoegd gezag toetst de passende beoordeling.

Wanneer uit de passende beoordeling alsnog de zekerheid wordt verkregen dat de activiteit niet leidt tot significant negatieve effecten, kan de activiteit doorgang vinden. Wanneer uit de voortoets blijkt dat er wel kans is op een negatief effect, maar dit als niet significant kan worden gezien, kan eveneens, op basis van een verslechteringstoets toestemming voor het uitvoeren van de activiteit worden verleend. Wanneer uit de passende beoordeling blijkt dat significante negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten, kan het project alleen doorgang vinden op grond van de “ADC-criteria”.

Dit betekent dat:

- A – alternatieve oplossingen voor het plan ontbreken;
- D – er dwingende redenen van groot openbaar belang zijn, en
- C – de initiatiefnemer compenserende maatregelen vooraf en tijdig treft.

Stikstofdepositie

Stikstofdepositie vormt veelal een knelpunt bij de besluitvorming over plannen en projecten, omdat in veel Natura 2000-gebieden overbelasting van stikstof een probleem is voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen voor de voor het gebied aangewezen soorten en habitattypen. Om een oplossing te bieden voor dit probleem was destijds (1 juli 2015) het Programma Aanpak Stikstof (PAS) opgericht. Op 29 mei 2019 oordeelde de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (RvS) echter dat het PAS niet als onderbouwing kan worden gebruikt voor toestemmingsverlening op grond van de Wnb.

Vanaf 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering in werking getreden. Hierin is een vrijstelling van Wnb-vergunningplicht opgenomen voor bouwwerkzaamheden in de realisatiefase voor wat betreft stikstofdepositie (art. 2.9a Wnb). Er hoeven ten behoeve van een Wnbvergunningaanvraag (gebiedsbescherming) voor een project dus geen berekeningen en daarbij behorende beoordeling van de stikstofdepositie voor de realisatiefase meer plaats te vinden.

De vrijstelling geldt in theorie niet voor het vaststellen van een ruimtelijk plan (bijvoorbeeld een bestemmingsplan) (de plantoets Wnb) waarbij voor de ontwikkeling ook een aanlegfase aan de orde is. De vrijstelling geldt alleen voor de projecttoets in het kader van de Wnb-vergunningprocedure. Echter, omdat ervan uitgegaan wordt dat voor het project (als de ontwikkeling die het bestemmingsplan mogelijk maakt, wordt uitgevoerd) een vrijstelling geldt, wordt deze vrijstelling ook toegepast in de plantoets Wnb gebiedsbescherming.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het nationaal beleid met betrekking tot de gebiedsbescherming van het Natuurnetwerk Nederland is opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De bescherming van het NNN staat nader uitgewerkt in het Besluit Kwaliteit Leefomgeving (BKL). Hierin staan instructieregels voor de omgevingsverordening van de provincies. De bescherming werkt vervolgens door in de bestemmingsplannen van de gemeenten. De instructieregels uit het BKL verplichten de provincies tot:

- het aanwijzen van Natuurnetwerk Nederland gebieden (artikel 7.6 Bkl)
- het vastleggen van de wezenlijke kenmerken en waarden van NNN- gebieden (artikel 7.7 Bkl)
- het stellen van regels in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de kenmerken en waarden van NNN-gebieden (artikel 7.8 Bkl, eerste lid)
- De regels die in de omgevingsverordening komen verzekeren in ieder geval dat (artikel 7.8 Bkl, tweede lid):
 - de kwaliteit en oppervlakte van het NNN-gebied niet achteruitgaan

- de samenhang tussen de gebieden van het NNN wordt geborgd
- tijdige compensatie van een bepaalde activiteit die negatieve gevolgen heeft

Wezenlijke waarden en kenmerken

Dit betreft de actuele en potentiële natuurwaarden, gebaseerd op de natuurdoelen voor het gebied, met inbegrip van de omvang en de beoogde natuurkwaliteit alsmede de samenhang met andere natuurgebieden.

'Nee, tenzij'-principe

Voor het NNN geldt het 'nee, tenzij'-principe. Dit betekent dat nieuwe plannen of projecten niet zijn toegestaan als ze de wezenlijke (potentiële) waarden en kenmerken van het NNN significant aantasten. Uitzonderingen hierop zijn wanneer sprake is van redenen van groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn. De schade dient in dat geval door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt te worden. De restschade dient te worden gecompenseerd. De Rijkslijn zoals verwoord in het SVIR en Barro is dat er bij het NNN geen sprake is van externe werking.

Het NNN is planologisch beschermd in de Provinciale Structuurvisies en Verordeningen. In de Verordening staat aangegeven aan welke voorwaarden bij ruimtelijke ingrepen in en langs het NNN moet worden voldaan. Ook is het compensatiebeleid bij aantastingen van het Natuurnetwerk Nederland hierin opgenomen.

Overige provinciale beschermde gebieden

Naast het NNN kunnen ook andere gebieden beschermd zijn op provinciaal niveau. Dit verschilt per provincie. Beschermde gebieden kunnen als volgt omschreven zijn:

- ecologische verbindingzones,
- weidevogelgebieden, ganzenfoerageergebieden, leefgebied weide- en akkervogels of rust- en foerageergebied ganzen en smienten,
- groene ontwikkelingszone of groenblauwe mantel of groene contour
- natuur/ bos- en natuurgebieden buiten NNN.

Ook deze gebieden kennen een vorm van een beschermingsregime, in sommige gevallen gelijk aan het NNN, soms in een lichtere vorm.

Provincies kunnen ook provinciale landschappen aanwijzen. De aanwijzing van de Bijzonder Provinciale Landschappen is verleend op grond van Artikel 1.12 lid 3 van de Wnb (zie tekstkader). Ook deze gebieden kunnen een beschermingsregime hebben vastgelegd in de provinciale verordening.

Art. 1.12 lid 3 Wnb

Gedeputeerde Staten kunnen gebieden gelegen buiten het Natuurnetwerk Nederland aanwijzen die van provinciaal belang zijn vanwege hun natuurwaarden of landschappelijke waarden, met inachtneming van hun cultuurhistorische kenmerken. Deze gebieden worden aangeduid als «bijzondere provinciale natuurgebieden», onderscheidenlijk «bijzondere provinciale landschappen».

Wnb - Beschermde houtopstanden

De bescherming van houtopstanden is vastgelegd in artikel 4.1 tot en met 4.9 van de Wnb. De Wnb heeft tot doel de oppervlakte bos in Nederland in stand te houden. Begin 20e eeuw kwam dit doel vooral voort uit de belangen van de houtproductie, maar gaandeweg is meer oog gekomen voor de andere functies die bossen en houtopstanden hebben, zoals klimatologische, landschappelijke en recreatieve functies.

Binnen de Wnb worden houtopstanden beschermd die aan bepaalde voorwaarden voldoen (Wnb artikel 4.1). Voornaamste onderscheid wordt gemaakt op basis van de locatie. Houtopstanden welke binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom Wnb vallen, zijn namelijk uitgezonderd (artikel 4.1) en worden niet onder de Wnb beschermd. De begrenzing van de bebouwde kom in de zin van de Wnb komt niet altijd overeen met de begrenzing van de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet. Als een gemeente geen bebouwde kom in de zin van de Wnb heeft vastgesteld, is de Wnb overal van toepassing in die betreffende gemeente.

Een houtopstand onder de Wnb wordt gezien als een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die:

- 1) een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of;
- 2) bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen.

De Wnb is van toepassing op houtopstanden die buiten de bebouwde kom liggen. De gemeenteraad dient de grens van de bebouwde kom Wnb vast te leggen. Veel gemeentes hebben dit ook gedaan.

De grens van de bebouwde kom Wnb is niet hetzelfde als de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet. De bebouwde kom grens in de Wegenverkeerswet wordt met een ander oogmerk bepaald en vastgesteld. Volgens een uitspraak van de rechtbank is het niet mogelijk om het hele grondgebied van de gemeente aan te wijzen als bebouwde kom. De aard van het gebied is bepalend voor de vraag of het gebied kan aangewezen worden als bebouwde kom. De vaststelling van de grens van de bebouwde kom is van feitelijke aard: waar houdt de bebouwing op.

De provincies zijn op grond van de gemeentewet bevoegd om in het kader van interbestuurlijk toezicht zo nodig maatregelen te treffen als een gemeente heeft verzuimd om de begrenzing van de bebouwde kom vast te stellen, of deze heeft vastgesteld op een wijze die in strijd komt met het recht of het algemeen belang. Een begrenzing die is vastgesteld op grond van artikel 1 vijfde lid van de Boswet geldt ingevolge van het overgangsrecht overigens tevens als begrenzing van de bebouwde kom voor de Wnb.

De begrenzing van de bebouwde kom in de zin van de Wnb dus niet altijd overeen met de begrenzing van de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet. Als een gemeente geen bebouwde kom in de zin van de Wnb heeft vastgesteld, is de Wnb overal van toepassing in die betreffende gemeente.

Door het zogenoemde regelverbod van artikel 4.6 Wnb kunnen gemeente ook buiten de bebouwde kom regulerend optreden. Hierdoor kunnen gemeente ook een kapverbod opstellen voor houtopstanden die ze willen beschermen buiten de bebouwde kom. Er zijn veel gemeentes die dat ook daadwerkelijk hebben gedaan.

Er zijn ook gemeentes die houtopstanden buiten de bebouwde kom beschermen via een monumentenverordening. Voor deze houtopstanden is dus (ook) een omgevingsvergunning van de gemeente noodzakelijk. In voorliggende rapportage is niet getoetst aan gemeentelijk beleid omtrent de kap van bomen en/of bosschages (bijv. APV, bestemmingsplannen, etc.).

Meld- en herplantplicht

De Wnb stelt dat wanneer houtopstanden worden gekapt, er voorafgaand aan de kap een meldingsplicht bij de provincie is.

De provincie bepaalt welke informatie omtrent de te kappen opstand aangeleverd dient te worden, op welke termijn dit aangeleverd dient te worden en welke voorwaarden voor de uitvoering van de kap gelden. Daarnaast geldt dat binnen drie jaar na de kap een herbeplantingsplicht geldt (door aanplant, bezaaiing of natuurlijke verjonging dan wel op andere wijze realiseren van een nieuwe houtopstand). Wanneer dat niet op dezelfde plaats kan, dan kan een provincie ontheffing verlenen de herbeplanting op andere gronden toe te staan indien de herbeplanting voldoet aan bij provinciale verordening gestelde regels. Verder kunnen provincies ontheffing of vrijstelling verlenen voor bepaalde verbodsbepalingen en/of voorwaarden omtrent herbeplanting.

In de volgende gevallen geldt op grond van de Wnb geen verplichting tot het melden en herbeplanten voor het vellen:

- periodiek vellen van griend- of hakhout;
- houtopstanden die een zelfstandige eenheid vormen van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, én hetzij geen groter oppervlakte beslaan dan 10 are, hetzij ingeval van rijbeplanting, gerekend over het totaal aantal rijen, niet meer bomen omvatten dan 20;
- houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom in de zin van de Wnb;
- houtopstanden op erven of in tuinen;
- fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- kweekgoed;
- uit populieren of wilgen bestaande:
 - o wegbeplantingen;
 - o beplantingen langs waterwegen, en
 - o eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- het dunnen van een houtopstand;
- uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
- ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
- bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en
- zijn aangelegd na 1 januari 2013;
- vellen ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel ten behoeve van Natura 2000;
- vellen ter uitvoering van een mitigerende of compenserende natuurmaatregel uit een Natura 2000-vergunning, een soortenontheffing, een Tracébesluit of een omgevingsvergunning;
- vellen voor de aanleg en het onderhoud van brandgangen op natuurterreinen;

vellen en herbeplanten dat plaatsvindt overeenkomstig een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

Beschermde houtopstanden (naast Wnb)

Houtopstanden zijn tevens beschermd op grond van gemeentelijk regelgeving. Dit is vastgelegd in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) van de betreffende gemeente. Bomen kunnen op gemeentelijk niveau ook op een andere manier beschermd zijn. De bescherming van een houtopstand of groenstructuren kan bijvoorbeeld opgenomen zijn in de planregels bij een bestemmingsplan of via een gemeentelijke bomenverordening.

Natuurtoets

Ontwikkeling Resort Bad Hindeloopen

projectnummer 0472621.100

1 juli 2022

Europarcs Hindeloopen B.V.

Bij voorgenomen kap van houtopstanden dient daarom ook altijd gekeken te worden naar deze bepalingen. Mogelijk kan uit deze bepalingen volgen dat voor de kap van een houtopstand een omgevingsvergunning nodig is welke bij de gemeente moet worden aangevraagd.

Bijlage 2 Methodiek natuurtoets

Bijlage 2 Methodiek natuurtoets

In deze bijlage wordt de methodiek beschreven die gehanteerd is tijdens het onderzoek naar de aanwezigheid en de toetsing van beschermde soorten, beschermde gebieden, beschermde houtopstanden en kansen voor natuurwaarden in het plangebied.

Soortbescherming

Het onderzoek naar beschermde soorten bestaat uit een bureaustudie, oriënterend terreinbezoek en effectbepaling.

Bureaustudie

Afbakening beschermde soorten

In het bureauonderzoek is specifiek gekeken naar soorten uit de Vogelrichtlijn (Wnb artikel 3.1), soorten van de Habitatrichtlijn (Wnb artikel 3.5) en 'andere' beschermde soorten (Wnb artikel 3.10). Bij vogels is met name speciale aandacht geschonken aan vogelsoorten met jaarrond beschermd nest. Bij werkzaamheden in watergangen/waterwegen is specifiek aandacht geschonken aan soorten van het aquatisch milieu. Bij werkzaamheden aan gebouwen is specifiek aandacht geschonken aan gebouwbewonende soorten. In voorliggende toetsing is geen aandacht besteed aan Rode Lijst-soorten.

Bronnen

Om een beeld te krijgen van de verspreiding en het (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied, is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd². Hierbij is nagegaan of er in de periode 2017-2022 beschermde soorten zijn aangetroffen in een straal van 1 km rondom het plangebied. Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied. De resultaten van de bureaustudie geven een indicatie van de soorten die in het plangebied kunnen voorkomen.

Oriënterend terreinbezoek

Tijdens het oriënterend terreinbezoek is door middel van een fysieke inspectie gekeken naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en (sporen van) beschermde dieren. Daarnaast heeft een biotoopbeoordeling plaatsgevonden. Bij een biotoopbeoordeling wordt gekeken in hoeverre het aanwezige biotoop geschikt is voor beschermde soorten. Het betreft een deskundigenoordeel op basis van een biotopenscan. Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

Effectbepaling

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het oriënterend terreinbezoek is bepaald of op voorhand (negatieve effecten op) beschermde soorten al dan niet kunnen worden uitgesloten en of vervolgstappen (soortgericht nader onderzoek) noodzakelijk zijn. Indien van toepassing is geadviseerd over de te volgen procedure in het kader van de natuurwetgeving.

² Deze informatie is (deels) afkomstig uit de NDFF (2022) op basis van een abonnement van Antea Group en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

Beschermde gebieden

In het kader van gebiedsbescherming zijn de volgende gebieden meegenomen:

- Natura 2000-gebieden;
- Natuurnetwerk Nederland (NNN);
- Overige provinciaal beleid.

Op basis van een bureaustudie is de ligging van de gebieden ten opzichte van het plangebied in beeld gebracht. Hiervoor is gebruik gemaakt van onder andere AERIUS-calculator (versie 2021) (Natura 2000-gebieden) en de provinciale website en/of digitale atlas (NNN, overig provinciaal beleid). Op basis van de ligging en de voorgenomen ontwikkeling is (indien relevant) een effectbepaling uitgevoerd. Voor de effectbepaling is gekeken naar directe effecten als gevolg van ruimtebeslag. Indien van toepassing zijn ook mogelijke indirecte effecten bekeken. Hierbij kan gedacht worden aan verstoring door geluid, licht en trillingen en optische verstoring. In het kader van Natura 2000-gebieden is ook gekeken naar mogelijk effecten door een toename aan stikstofdepositie. Indien aan de orde is geadviseerd over de vervolgstappen en de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving. Hierbij kan gedacht worden aan een voortoets of passende beoordeling t.b.v. Natura 2000-gebieden. Of het doorlopen van een 'nee, tenzij-procedure' in het kader van mogelijke effecten op NNN-gebieden.

Beschermde houtopstanden Wnb

Op basis van het planvoornemen en de ligging van het plangebied is onderzocht of er onder de Wnb beschermde houtopstanden aanwezig zijn binnen het plangebied. Hierbij is gebruik gemaakt van de door de initiatiefnemer aangeleverde informatie over het planvoornemen, recente luchtfoto's en indien beschikbaar de begrenzing van de gemeentelijke bebouwde kom Wnb. Indien onder de Wnb beschermde houtopstanden aanwezig zijn in het plangebied, is getoetst of er sprake is van aantasting van beschermde houtopstanden. Indien er sprake is van aantasting van Wnb beschermde houtopstanden is geadviseerd over de vervolgstappen en de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving. In voorliggende rapportage is niet getoetst aan gemeentelijk beleid omtrent de kap van bomen en/of bosschages (bijv. APV, bestemmingsplannen, etc.).

Kansen voor natuurwaarden in het plangebied

Binnen een plan zijn vaak mogelijkheden/ kansen aanwezig voor het verhogen van de natuurwaarden (biodiversiteit). Indien dit van toepassing is op het voornemen, zijn hiervoor suggesties gedaan op basis van expert judgement.

De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden is niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct melding te maken bij [REDACTED] [anteagroup.nl](mailto:info@anteagroup.nl). Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontleen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1500 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Tolhuisweg 57
8443 DV HEERENVEEN
Postbus 24
8440 AA HEERENVEEN
T. +31 [REDACTED]
E. [REDACTED]

[AnteaGroup.com](mailto:info@anteagroup.nl)

www.anteagroup.nl

Copyright © 2022

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.